

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ГУМАНІТАРНИХ ТА
СОЦІАЛЬНИХ НАУК

Кафедра історії та політичної теорії

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для студентів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 032 Історія та археологія

Дніпро
НТУ «ДП»

2021

Кваліфікаційна робота бакалавра: методичні рекомендації для студентів освітньо-професійної програми «Соціальна антропологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 032 Історія та археологія [Текст] / В.О. Василенко, Н.В. Ченцова, М.В. Шевченко, НТУ «Дніпровська політехніка». Дніпро: НТУ «ДП», 2021. – 20 с.

Автори:

В.О. Василенко, д. і. н., професор;

Н.В. Ченцова, к. і. н., професор;

М.В. Шевченко, к. і. н., асистент.

Затверджено до видання науково-методичною комісією зі спеціальності 032 Історія та археологія (протокол №4 від 14.05.2021 р.) за поданням кафедри історії та політичної теорії (протокол № 3 від 27.04.2021 р.).

Подано методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи студентів за освітньо-професійною програмою «Соціальна антропологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 032 Історія та археологія.

Відповідальний за випуск завідувач кафедри історії та політичної теорії к. і. н., доцент Г.Л. Первий.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	4
3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	9
5. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	11
6. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	13
ДОДАТКИ.....	15

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Під час атестації здобувачів вищої освіти кваліфікаційна робота є основним засобом діагностики рівня сформованості спеціальних (фахових) компетентностей.

Атестація здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка» (далі – університет) проводиться екзаменаційною комісією відповідно до вимог стандартів вищої освіти та освітньої програми певного рівня за спеціальністю після виконання студентом навчального плану.

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до визначених напрямів наукових досліджень і має засвідчити: рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти, його вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання науково-практичних завдань, рівень засвоєння знань, наявність навичок наукової роботи, здатність критично й креативно мислити та вміння аргументувати власну точку зору.

Кваліфікаційна робота є підсумком підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, у зв'язку з чим зміст роботи і рівень її захисту враховуються як один з основних критеріїв при оцінюванні якості реалізації відповідної освітньо-професійної програми. За відомості, викладені в роботі, використання емпіричного матеріалу та іншої інформації під час її виконання, обґрунтованість та достовірність висновків і положень відповідає здобувач вищої освіти та керівник кваліфікаційної роботи.

Виконання кваліфікаційної роботи передбачає:

☐ систематизацію теоретичних знань і практичних навичок, отриманих здобувачем вищої освіти за весь період навчання за спеціальністю;

☐ оволодіння методиками теоретичного та експериментального дослідження при розв'язанні конкретних економічних і соціальних проблем, пов'язаних з темою роботи;

☐ розвиток вмінь та навичок у проведенні аналітичних робіт здобувачем вищої освіти, до самостійного викладу матеріалу, вміння захищати публічно свою роботу.

Кваліфікаційна робота має бути перевірена на наявність плагіату та оприлюднена в репозиторії університету.

2. ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Персональний розподіл тем кваліфікаційних робіт з одночасним призначенням керівників затверджується наказом ректора університету за поданням завідувача кафедри історії та політичної теорії, що надається до Інституту не пізніше ніж за два тижні до початку виконання кваліфікаційної роботи за графіком навчального процесу.

Здобувачу вищої освіти надається право обрати тему з переліку, визначеного кафедрою, та написати заяву на затвердження теми кваліфікаційної роботи, або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки (Додаток А). Така тема має бути розглянута та затверджена на засіданні кафедри.

Теми кваліфікаційних робіт мають бути пов'язані з освітньо-професійною програмою, з проблематикою науково-дослідних робіт кафедри. Не дозволяється декільком здобувачам вищої освіти готувати роботи за однаковими темами та подібними планами.

Керівником кваліфікаційної роботи призначається викладач кафедри, який має науковий ступінь та вчене звання.

Керівник кваліфікаційної роботи:

- подає на засідання кафедри для розгляду та затвердження завдання до виконання кваліфікаційної роботи (Додаток Б);
- проводить консультації з методики написання роботи та її змісту згідно визначеного графіка;
- контролює хід дотримання плану-графіка виконання роботи та інформує про його виконання на засіданні кафедри;
- складає письмовий відгук про роботу (Додаток В).

Здобувач вищої освіти несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до кваліфікаційної роботи і регламенту її виконання та зобов'язаний регулярно відвідувати консультації керівника, подавати йому матеріал згідно з календарним планом-графіком виконання роботи, узгоджувати зміст і хід виконання визначених етапів, усувати зазначені керівником недоліки.

У виняткових випадках, за заявою здобувача вищої освіти, погодженою з завідувачем кафедри, директором ННІГСН, проректором з навчальної роботи, здобувачу вищої освіти може бути замінено керівника або скоригована тема кваліфікаційної роботи, що оформляється відповідним наказом ректора університету.

Підбір літератури

Перш ніж скласти перелік необхідної до опрацювання літератури, слід ознайомитися з темою курсової роботи, використовуючи для цього підручник або конспект лекцій. Мета ознайомлення полягає у тому, щоб на загальному рівні сформувані уявлення про основні питання теми. Цей етап роботи дозволить виділити основні напрями вивчення проблеми, розкриття яких повинне стати основою у виконанні курсової роботи. З'ясувавши для себе ці напрями, можна приступити до відбору літератури, використовуючи перш за все каталоги бібліографічного відділу. Бажано укладати перелік літератури за конкретними напрямками, якщо назва літературного джерела (книги, брошури, статті та ін.) або анотації до нього надає змогу це робити, систематизувати роботу можна вже на її початку. Слід зауважити, що в умовах сьогодення серед літературних джерел можна натрапити і на роботи, які поверхово, а інколи не на належному науковому рівні висвітлюють те або інше питання. Отже, слід звертати увагу на професійну підготовку авторів, ступінь аргументованості їх думок і положень. Певними критеріями при цьому може бути зіставлення різних точок зору на одну й ту ж проблему.

Опрацювання літератури

Вивчення відібраної літератури рекомендується починати з найновіших публікацій з даної тематики, що містять сучасні оцінки проблеми, після чого переходити до більш ранніх праць.

Опрацьовану літературу доцільно поділити на дві групи: «Джерела» та «Література». До першої групи увійдуть документальні та нарративні (мемуари, щоденники тощо) історичні джерела з даної теми.

Ознайомлення з джерелами та літературою дозволяє скласти попередній план бакалаврської роботи, за яким здійснюється більш ґрунтовне вивчення проблеми. На цьому ознайомчий етап роботи завершується.

На стадії більш глибокого вивчення наукової літератури студентам рекомендується робити виписки та цитати (дослівні виписки із текстів). Цитуються найбільш необхідні місця авторських текстів. Однак слід пам'ятати, що включення до роботи занадто великої кількості цитат зменшує її самостійність та оригінальність. Небажаними є довільне скорочення цитат, висмикування окремих фраз із загального контексту, аби уникнути перекидання змісту як окремих цитат, так і тексту в цілому. Роблячи виписки, слід точно фіксувати вихідні дані відповідних джерел інформації.

Вивчаючи джерельну базу, також треба звернути увагу, що джерела – це основа будь-якого наукового дослідження, бо містять первісну інформацію про минуле. Чим більше джерел досліджено, тим більш ґрунтовною і переконливою буде бакалаврська робота.

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Складання плану має суттєве значення для роботи, оскільки формує як напрямок дослідження, так і конкретні завдання для розкриття обраної теми.

Матеріал усіх розділів належить об'єднувати загальною метою, органічно пов'язувати між собою і наводити з відповідними посиланнями на використані джерела інформації. У роботі не має бути дублювання відомостей, описового матеріалу, які не впливають на сутність кваліфікаційної роботи і на висвітлення оригінальних результатів.

Структура пояснювальної записки кваліфікаційної роботи має відповідати ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення».

Текст роботи умовно можна поділити на:

- вступну частину;
- основну частину;
- висновки;
- перелік використаних джерел;
- додатки.

Вступна частина

Містить такі структурні елементи: титульний аркуш, завдання на виконання кваліфікаційної роботи, реферат, зміст, скорочення та умовні

позначення. Форма титульного аркуша та завдання на кваліфікаційну роботу наведені в додатках.

Реферат розміщують безпосередньо за титульним аркушем. Він складає один аркуш тексту, який має містити:

- відомості про обсяг роботи, кількість джерел згідно з переліком посилань;
- стислий опис тексту кваліфікаційної роботи.

Інформація в рефераті подається у такій послідовності:

- об'єкт дослідження;
- мета роботи;
- результати та їх новизна;
- висновки.

Зміст розташовується на наступній сторінці після реферату. У ньому наводять такі структурні елементи: «Вступ», назви всіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають назви) змістовної частини кваліфікаційної роботи, «Висновки», «Перелік використаних джерел», «Додатки».

Структура роботи

Основна частина містить структурні елементи: вступ, змістову частину, висновки, перелік використаних джерел.

Вступ

У вступі стисло викладають:

- обґрунтування актуальності дослідження;
- стан дослідженості проблеми;
- мету та завдання;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- методи дослідження;
- елементи наукової новизни;
- практичну значущість отриманих результатів;
- інформацію про апробацію результатів.

Мета та завдання роботи мають бути чітко сформульовані і відображати тематику дослідження. Завдання, які ставляться в роботі, повинні відбивати шляхи досягнення обраної мети дослідження. Як правило, виходячи із завдань дослідження, будується структура роботи.

Об'єкт дослідження кваліфікаційної роботи – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обраний для дослідження.

Предмет дослідження – конкретна проблема (завдання), що міститься в межах об'єкта дослідження.

Об'єкт і предмет як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Методи дослідження – спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності.

Елементи наукової новизни повинні мати узагальнюючий характер і містити власні висновки та рекомендації з предмету дослідження.

Практична значущість повинна містити результати самостійно проведених досліджень, що можуть бути впроваджені на практиці.

Апробація результатів роботи має містити назви статей, тез доповідей, підготовлених за матеріалами роботи, виступи на науково-практичних конференціях.

Змістовна частина

Важливою умовою написання якісної роботи є дотримання послідовності викладення матеріалу в основній частині.

Кількість розділів не регламентується, вона залежить від особливостей досліджуваної проблеми і принципів дослідження. Для оптимального структурування роботи доцільно інколи розбивати розділи на підрозділи та параграфи, що має попередньо відбиватися у плані. Розділи, як правило, присвячуються значним, важливим питанням, складові яких аналізуються в окремих параграфах. Назви розділів не повинні дублювати загальну назву роботи. Кожен розділ і підрозділ повинні мати заголовки, завершуватися висновками, що не тільки узагальнюють проаналізований матеріал, а й логічно пов'язують даний розділ із наступним.

Завдання цієї частини полягає в тому, щоб теоретично осмислити та систематизувати фактичний матеріал, отриманий з історичних джерел та літератури. Однак слід пам'ятати, що цінність кваліфікаційної роботи визначається не кількістю зібраних фактів, а вмінням їх узагальнювати, встановлювати між ними діалектичні зв'язки, науково їх інтерпретувати. Факти мають бути перевіреними і взятими з першоджерел. Насамперед увагу треба приділяти основним, найбільш важливим фактам, не перевантажувати роботу зайвими деталями, другорядною інформацією.

Важливою умовою успішного написання бакалаврської роботи є дотримання послідовності викладення матеріалу в змістовній частині. Це дозволяє уникати повторів, перестрибування з думки на думку тощо.

Висновки

У *висновках* підводяться підсумки роботи, формулюються основні результати виконання завдань, яких дійшов автор, а також рекомендації щодо можливості впровадження отриманих результатів дослідження у практичну діяльність.

Список використаних джерел складається з урахуванням правил оформлення бібліографії, чинних на момент написання роботи, і містить як першоджерела, так і наукову літературу з даної проблеми.

Додатки в роботі можуть бути подані у вигляді первинних документів, таблиць, схем, результатів соціологічних досліджень, аналітичних довідок, що ілюструють зміст роботи.

Завершена й підписана здобувачем вищої освіти кваліфікаційна робота подається на кафедру не пізніше 10-15 робочих днів до захисту для перевірки на наявність плагіату. Довідка про результати перевірки роботи є невід'ємним додатком до кваліфікаційної роботи.

Разом з відгуком керівника в установлений термін кваліфікаційна робота подається на кафедру.

Титульна сторінка представленої роботи містить підписи: здобувача вищої освіти, керівника, нормоконтролера та рецензента.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Текстова частина кваліфікаційної роботи повинна бути надрукована на стандартних аркушах білого одностороннього паперу (формат А4). Оптимальний обсяг кваліфікаційної роботи, без врахування списку використаних джерел та додатків, має становити 50-60 сторінок тексту, набраного на комп'ютері 14-м розміром шрифту Times New Roman з міжрядковим інтервалом 1,5 (29-30 рядків на сторінку) і мати поля: зліва – 30 мм, справа – 10 мм, зверху та знизу – по 20 мм. Сторінки повинні бути пронумеровані за порядком від титульного аркуша до останньої сторінки.

Кожну структурну частину роботи слід починати з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи: **«ЗМІСТ»**, **«ВСТУП»**, **«РОЗДІЛ»**, **«ВИСНОВКИ»**, **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**, **«ДОДАТКИ»** необхідно друкувати великими жирними літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Інші структурні частини поділяти на розділи, підрозділи та пункти. Розділи нумерувати послідовно наскрізною нумерацією в межах основної частини кваліфікаційної роботи. Перед назвою розділу вказувати слово **«РОЗДІЛ»** та зазначати його номер.

Підрозділи нумерувати послідовно наскрізною нумерацією в межах розділу. Перед назвою підрозділу ставити номер розділу та номер підрозділу.

Титульний аркуш роботи входить до наскрізної нумерації сторінок, але на ньому номер сторінки не проставляється.

Оформлення посилань. При опрацюванні літератури, періодичних видань та складанні записів слід звернути увагу на те, що вони можуть бути повними і точними (дослівно) або скороченими (короткий виклад). Так, наприклад, можна зробити: детальний запис основних положень робіт, фактичного матеріалу тощо; короткі записи зі своїми роздумами або без них; виписки у вигляді цитат.

Під час роботи з різними джерелами (наукова та навчальна література, періодичні видання) здобувач вищої освіти виписує цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором.

Загальні вимоги до цитування:

- 1) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням

особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

- 2) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні авторського тексту позначається трьома крапками, які можуть ставитися на початку, всередині та в кінці цитати;
- 3) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;
- 4) при непрямому цитуванні (переказ, виклад думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним щодо думок автора, коректним в оцінюванні його результатів і робити відповідні посилання на джерела;
- 5) цитування повинно бути оптимальним, враховуючи, що надмірне цитування створює враження компілятивності, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Рекомендується робити посилання на останні видання авторів, публікації, з яких запозичені матеріали або окремі результати. На більш ранні видання можна посилатися у тих випадках, коли праці, в яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися.

Посилання в тексті оформлюються за Гарвардською системою. Наприклад: [2, с. 234], де «2» – номер позиції джерела у списку літератури, «с.» – сторінка, а «234» – номер сторінки. При використанні відомостей, матеріалів з монографій, оглядових статей, інших джерел, що мають велику кількість сторінок, у посиланні слід точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, на які є посилання у роботі. Ілюстрований матеріал (окремі слова і вирази) наводити курсивом, в лапках (також курсивом) подавати цитати з посиланням на автора та через кому на сторінку (прямим шрифтом).

Додатки оформлювати як продовження кваліфікаційної роботи на її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

До додатків рекомендується включати матеріал, який:

- є необхідним для повноти змісту, але включення його до основної частини тексту може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;
 - не може бути послідовно розміщений в основній частині тексту через великий обсяг або способи відтворення;
 - може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців даної галузі.

Кожний додаток друкується з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. З правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Д».

Список використаних джерел наводиться наприкінці кваліфікаційної роботи. Джерела та література розташовуються у алфавітному порядку. Рекомендована кількість назв – не менше 50. До цього списку включаються всі

публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі, нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти, електронні ресурси. Усі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. Запозичення тексту без посилань на першоджерело не дозволяється.

Слід пам'ятати, що одним із завдань бакалаврської роботи є навчання працювати з науковою літературою. Правильне складання і оформлення списку використаних джерел та літератури є показником такого вміння (додаток Д).

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 16.

5. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Підготовка кваліфікаційної роботи до захисту

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії в університеті. Склад екзаменаційної комісії та дати проведення засідань затверджуються наказом ректора університету.

Розклад роботи кожної екзаменаційної комісії готується кафедрою, подається до інституту, де складається загальний розклад роботи екзаменаційних комісій.

До захисту кваліфікаційних робіт допускаються здобувачі, які виконали вимоги освітньої програми.

Допуск до захисту кваліфікаційної роботи здійснює завідувач кафедри за поданням керівника кваліфікаційної роботи.

Завідувач кафедри організовує перевірку кваліфікаційних робіт на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату в НТУ «Дніпровська політехніка».

Кваліфікаційна робота, допущена до захисту, направляється на рецензування.

Рецензія охоплює коло питань (Додаток Г):

- актуальність теми кваліфікаційної роботи, її теоретичне та практичне значення;
- рівень теоретичної підготовки здобувача вищої освіти і його вміння використовувати здобуті знання для розв'язання теоретичних та практичних завдань;
- оцінка структури роботи, мови, стилю, грамотності викладення наукового матеріалу;
- якість проведеного аналізу проблеми;
- елементи наукової новизни;
- практична цінність висновків і рекомендацій;
- висновок рецензента щодо наявності у роботі позитивних моментів; узагальнений виклад таких переваг;
- висновок рецензента щодо наявності у роботі недоліків та їх перелік у систематизованому вигляді з відповідними конкретними прикладами;

- якість оформлення роботи і бібліографічного опису використаних джерел;
- загальний висновок і оцінка кваліфікаційної роботи.

У рецензії зазначається місце роботи та посада рецензента, вчене звання, науковий ступінь, прізвище, ім'я та по батькові.

Рецензія має бути особисто підписана рецензентом. Вона надається письмово і містить загальний висновок щодо рекомендації роботи до захисту. Внесення змін до роботи після отримання рецензії не допускається.

Кваліфікаційна робота, в якій виявлені принципові недоліки, до захисту не допускається. Рішення приймається на засіданні кафедри, витяг з протоколу якого подається директору інституту для підготовки проекту наказу ректора про відрахування студента.

Попередній захист кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота проходить процедуру попереднього захисту на кафедрі за тиждень до офіційного захисту на засіданні екзаменаційної комісії. Студент повинен представити на розгляд кафедральної комісії наступне:

1) кваліфікаційну роботу з підписами студента, керівника та консультантів (за наявності);

2) ключові фрагменти роботи (програмна реалізація) та результати розв'язання всіх поставлених завдань (презентація).

Після заслуховування доповіді та відповідей студента на поставлені запитання кафедральна комісія з попереднього захисту кваліфікаційних робіт визначає ступінь готовності представленої роботи та приймає рішення про допуск роботи до захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

Захист кваліфікаційної роботи

На захист кваліфікаційних робіт до екзаменаційної комісії подаються:

- кваліфікаційна робота студента;
- відгук керівника кваліфікаційної роботи;
- довідка про результат перевірки рівня запозичень;
- рецензія на кваліфікаційну роботу.

Захист кваліфікаційних робіт має проходити в послідовності:

1) голова екзаменаційної комісії:

перед початком засідання оголошує розклад, порядок роботи екзаменаційної комісії, регламент презентації кваліфікаційної роботи, критерії оцінювання;

відкриває засідання та представляє присутнім членів комісії, посилаючись на відповідний наказ;

перед захистом кожної кваліфікаційної роботи оприлюднює відомості про виконання студентом навчального плану та надає йому слово для презентації результатів кваліфікаційної роботи;

2) здобувач називає тему кваліфікаційної роботи, формулює проблему, що лежить в основі вибору теми, аргументує її актуальність, визначає предмет

розробки або досліджень, формулює постановку задач та результати їхнього виконання, аргументує їхню відповідність вимогам новизни, достовірності та практичної цінності.

Здобувач під час захисту може використовувати різні форми візуалізації доповіді: графічний матеріал кваліфікаційної роботи, визначений завданням на її виконання, слайди, аудіо-, відеоматеріали тощо;

3) після завершення доповіді здобувача екзаменаційна комісія ставить йому запитання;

4) здобувач дає відповіді на запитання екзаменаційної комісії;

5) керівник кваліфікаційної роботи оголошує основні положення відгуку та аргументує оцінку;

6) керівник кваліфікаційної роботи або секретар комісії оголошує рецензію на кваліфікаційну роботу;

7) здобувач відповідає на зауваження керівника та рецензента;

8) голова комісії оголошує про закінчення захисту;

9) голова комісії після завершення захисту кваліфікаційних робіт оголошує початок закритого засідання, на якому приймається рішення про оцінку результатів захисту кваліфікаційних робіт, а також про видачу випускникам дипломів про закінчення університету, отримання ступеня бакалавра та відповідної кваліфікації. Керівники кваліфікаційних робіт мають право бути присутніми на закритому засіданні.

Рішення приймається відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів екзаменаційної комісії, які брали участь у її засіданні. При однаковій кількості голосів голова екзаменаційної комісії має вирішальний голос. Рішення екзаменаційної комісії є остаточним і оскарженню не підлягає.

10) голова екзаменаційної комісії запрошує студентів на продовження відкритого засідання та оголошує результати рішення.

6. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Здійснюється експертним методом з використанням критеріїв, регламентованих Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» з урахуванням специфіки спеціальності.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи екзаменаційною комісією

Оцінювання захисту кваліфікаційної роботи екзаменаційною комісією здійснюється за шкалами:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Критерії оцінювання захисту кваліфікаційної роботи:

- оцінка керівника;

- оцінка нормоконтролера;
- рівень достовірності результатів;
- рівень практичної цінності результатів;
- рівень знань;
- рівень умінь;
- рівень комунікації;
- рівень автономії та відповідальності;
- оцінка рецензента.

При оцінюванні роботи враховується якість її виконання та оформлення, новизна і вагомість отриманих результатів, якість доповіді здобувача і повнота його відповідей на поставлені запитання.

Повторний захист кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки не допускається.

Здобувач, який не захистив кваліфікаційну роботу, допускається до повторного захисту її протягом трьох років після закінчення університету. У цьому випадку екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент представити до захисту ту саму кваліфікаційну роботу з доопрацюванням, яке визначає комісія, або ж повинен розробити нову тему, яка встановлюється відповідною кафедрою.

Здобувачам, які успішно захистили кваліфікаційні роботи, рішенням екзаменаційної комісії видається диплом встановленого зразка про закінчення університету та отриману кваліфікацію.

Результати досліджень, виконаних авторами кваліфікаційних робіт, можуть використовуватися в освітньому процесі та науковій роботі з обов'язковим дотриманням авторського права.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка» / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. – Д.: НТУ «ДП», 2018. – 40 с.

2. Положення про систему запобігання та виявлення плагіату в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка», затверджене Вченою радою 13.06.2018, протокол №8.

3. ДСТУ 3008-2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 26 с.

4. Салов В.О. Макет методичних рекомендацій до виконання кваліфікаційних робіт : мет. посіб. для н.-пед. прац. / В.О. Салов; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Д. : НТУ «ДП», 2019. – 48 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Завідувачу кафедри

ПІБ зав. кафедри

ПІБ здобувача вищої освіти

групи _____, курс,

спеціальність, спеціалізація

Заява

Прошу затвердити тему випускної кваліфікаційної роботи:

дата

підпис здобувача вищої освіти

Приклад оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

Міністерство освіти і науки України
 Національний технічний університет
 «Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут гуманітарних і соціальних наук

Кафедра історії та політичної теорії

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА кваліфікаційної роботи ступеня бакалавра

студента _____
 (ПІБ)

академічної групи _____
 (шифр)

спеціальності 032 Історія та археологія
 (код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою – “Соціальна антропологія”
 (офіційна назва)

на тему _____
 (назва за наказом ректора)

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
кваліфікаційної роботи			
розділів:			
Рецензент			
Нормоконтролер			

Дніпро
 202__

Приклад оформлення завдання на кваліфікаційну роботу
Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

:

завідувач
кафедри ШТТ

«__» _____

202_ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня бакалавра

студенту _____ академічної групи _____
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності – 032 Історія та археологія
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою – “Соціальна антропологія”

_____ (офіційна назва)
на тему _____

_____ ,
затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____ № ____.

	Розділ	Зміст	Термін виконання
1			
2			
3			

Завдання видано _____
(підпис керівника) (прізвище, ініціали)

Дата видачі _____

Дата подання до екзаменаційної комісії _____

Прийнято до виконання _____
(підпис студента) (прізвище, ініціали)

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу

(прізвище, ім'я, по батькові)

(назва теми)

Актуальність теми _____

Наукова новизна _____

Якість проведеного аналізу проблеми

Обґрунтованість пропозицій і висновків

Наявність недоліків _____

Загальний висновок і оцінка роботи _____

Рецензент _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

(підпис, М.П.)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 202_ р.

Приклади бібліографічного опису

Книги*Один автор*

Верба І.В. Життя і творчість Наталії Полонської-Василенко (1884-1973): монографія. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2008. 324 с.

Два автори

Чекушина Ю.М., Перетокін А.Г. Промисловий розвиток та інженерне підприємництво Донецько-Придніпровського регіону (1880-1917 рр.) Д.: НГУ, 2013. 119 с.

Три автори

М.Є. Горелов, О.П. Моця, О.О. Рафальський. Цивілізаційна історія України. К., 2005. 632 с.

Чотири автори

Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д.Т., Чекан О.С., Грибан О.М., Макарова В.В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с.

П'ять авторів і більше

Історія Академії наук України. 1924-1928. Документи і матеріали / відп. ред. П.С. Сохань. – К.: НБУВ, 1993. 375 с.

Без зазначення автора

Цивілізаційний вибір сучасного українського суспільства / відп. ред. Г. Чепурно. К., 2018. 182 с.

Багатотомні та продовжувані видання

Епістолярна спадщина академіка Д.І. Яворницького. Листи Д.І.Яворницького до діячів науки і культури / за заг. ред. Н. Капустіної Д.: АРТ-ПРЕС, 2005. Вип. 4. 500 с.

Дисертації

Вересовська Т.В. Видавнича та бібліографічна діяльність Соціально-економічного відділу УАН-ВУАН (1918-1928) як джерело з історії науки: дис. ... канд. іст. наук: 07.00.08. К., 2000. 140 с.

Автореферати дисертацій

Шевченко М.В. Академік К.Г. Воблий як економіко-географ, історик та краєзнавець / автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. іст. наук: 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2019. 21 с.

Статті з періодичних видань

Турченко Г.Ф. Історична регіоналістика і краєзнавство в контексті національної історії. *Краєзнавство*. 2006. № 1-4. С. 50-57.

Швидько Г.К. Орільський талант. *Моє Придніпров'я. Календар пам'ятних дат Дніпропетровської області на 2002 рік*: бібліогр. покажчик / упоряд. І. Голуб. Д: ДОУНБ, 2001. С. 122-126.

Електронні ресурси

Книги

Яворницький Д.І. До історії степової України. Д., 1929. 536 с.

Режим доступу: <https://www.lib.dp.ua/collections/index.php?pbp=50> (дата звернення: 18.11.2021).

Статті в періодичних виданнях

Яременко Л.М. Документи ЦДАВО України про дослідження продуктивних сил України установами ВУАН (1919-1930). *Архіви України*. 2001. № 6.

Режим доступу: <http://www.archives.gov.ua/Publicat/AU/2001-6-3.php>. (дата звернення: 04.09.2016).